

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek: Fizetendő Debreczenben. Egész évre 2 frt. Fél-évre 1 „

Hirdetési díjak: Négy-hasabos petit sorért 5 kr; többes-rinél 4 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknel nagyon kedvező engedmények tételnek.

Az adózók ellen.

Debreczen, 1895. augusztus 31.

Bele szokott már a nép, hogy az állam magas céljaira okvetlenül s lehetőleg pontosan fizesse az adót.

Igy nyár vége felé erősebben előveszik a hatalmat és azokat, a kik egy vagy más ok miatt az állam iránti kötelezettségüknek nem tehetek eleget, hát egyszerűen előveszik, végrehajtást és árverést foganasitanak ellene.

Vagy fizetni, vagy pusztulni kell, de harmadik út nincs.

Minden takaros ember igyekszik is megadni az államnak azt, a mi az államé, de nagyon természetesen találjuk, ha a terhek alatt nyögő adózók tömege fel-feljajdul azon sajnálatos tény következtében, hogy az adó évről-évre nő, s nincsenek tekintettel arra, hogy mily óriási nehézségekkel kénytelen küzdeni az adózó, ki húzza az élet igazán nehéz igáját, addig, a meddig lehet, de ledobban, ha nem képes tovább vonsolni.

És valljuk be, az állam közegei rideg közönynyel mozdítják elő itt-ott az adózók pusztulását.

Mondjunk eseteket, név nélkül ugyan, de igazakat.

Egy kereskedőre kivetettek 200 frt adót az üzlet után. (Jobb üzlettel bíró szomszédjára, ki népszere, csak 80 frtot róvtak.) A tárgyalásnál méltányosnak találták, de a felebbezésnél 60 frtot engedtek. A kincstár képviselője ezt az engedékenységet nem találta helyén valónak, megfelebbezte a dolgot és a magas kormány helybenhagyta a tulmagas és méltánytalanul kivetett adót.

Egy iparos még tavaly bejelenté, hogy nem folytatja mesterségét. A tavalyi adót le is irták, de az idén megint kivetettek a nem dolgozó iparosra 60 frt III. oszt. adót s ez az összeg ma már végrehajtás útján s szorgalmaztatik s alig ha nem elveszik az előregedett

és tönkrement szegény iparos még meglévő pártutordarabját. Legalább arra se lesz gondja és mert 50 éven át fizetett adót, hát elveszhet az útfélen.

Hozhatnánk sok, nagyon sok példát fel, igazolásul annak a ténynek, hogy a magas kincstár képviselői épenséggel nem sokat gondolnak azzal, hogy a polgárokat az állam nevében tönkre ne tegyék a súlyos adóval.

Hát ez nem jól van így. Okosan teszik a méltatlanul megróvott adózók, ha létök ellen irányzott gondatlan sérelmek miatt fent a kormánytól tesznek panaszt, mert végre is az illetékes közegek az adózók ellen háborút nem folytathatnak.

Ez nem — jogállamba való eljárás.

B. E.

Az iparos osztály társadalmi helyzetének emelése.

Debreczen, 1895. augusztus 31.

A hanyatló középkor sötét századainak homályából a munkát becsülni kezdő új kor elején emelkedett ki a polgár.

A hűbériség intézménye egész serogét támasztotta azon embereknek, kik fejüket nem tudták a hűbéri hatalom igájába hajtani s ezért ezek egyesülve — saját helyzetük emelése érdekében — társaságokat alakítottak.

A társadalom velük szemben kényszer helyzetbe jutott: kénytelen volt szerves és fontos tagjaiul e rendet elismerni, mert sok tekintetben rá volt utalva: készítményeit használnia kellett s kölcsön pénzt igen sok esetben a lázattal kérni.

Igy lassanként önmagában és önmagáért fejlődve alakult meg a polgári rend, közelebbre határozza meg, az iparos osztály, mely évszázadok küzdelmeiben egyre számottevőbb tagja lett az emberi társadalomnak s becsületes munkája, szorgalma folytán hatalmassá, erőssé izmosodott.

A nyűgök és kötelek, melyeket fejlődése közben önmagára rakott, a fokozatos művelődési processus alatt lehullottak róla s mint az államok életének számottevő faktora áll ez idő szerint a népek seregében. Ámde a küzdelmekben, melyeket létjogáért folytatott s melyek minden erejét le-

foglalták, öntevékenysége minden rugóját leköttették, a művelődés magasság fokozataiban elmaradt.

E baj oka részint az életmódjával járó foglalatosság és leköttöttség, részben a vagyonszerzésre irányuló hajlam volt, mely minden egyéb törekvéstől visszatartá.

Bizonyos dolog, hogy ma már egy állam életerejét nem magas rangú urai és rendjeles rendi képezik, hanem a polgárok, kik vagyoniilag is, nemzetgazdasági szempontból is erős támaszai lehetnek az országnak. Éppen ezért az államok életében kiváló fontossága van a polgárok műveltségének, a művelt polgárok számának.

Az újabb idők meghozták az ez irányú törekvéseket is s az iparos tanuló iskolák, egyesületek, folyóiratok e tekintetben igen nagy lépésekkel haladnak a cél felé. Ezek azonban csak külső hatások, a melyek, végeredményükben mindig kétes értékűek s hatásuk sohasem bizonyos. Ezért azt kell megfigyelnünk, hogy a belső hatások milyenek, magának az iparos rendnek meg van-e a hajlama arra, hogy a fokozatos fejlesztés ezen törekvéseinek megnyissa keblét.

Sokat lehetne e kérdéssről beszélni s kell is, mert e tekintetben az eszmecserének kettős eredménye lesz: egyik, az iparos-rend önisméretre jutása; másik a külső hatások javítása. Ha e belső törekvést, a műveltség utáni őszinte vágyakozást tekintjük, nem igen találjuk azt meg az iparos osztály életében. Vannak „mesterek”, kik iparos tanulóikkal való bánásmódjukban durva szélsőségekre ragadtatják magukat s emberietlenül bánnak velök. Vannak mesterek, kik semmit sem adnak alkalmazottjaik erkölcsi életére s ennek eredménye aztán a munkaszünetek alkalmával az utcákon látható iparos segítők és tanoncok támoogó serege. Vannak mesterek, kik az iparos tanoncok iskoláztatásáról is kicsinylő és becsmerlő hangon nyilatkoznak s ez által alkalmat nyújtanak a fiukban az amugy sem nagyon kifinomodott érzelmek elhajlására.

Nincs meg az iparos-rendben az együtvértarozás érteze sem, nincs meg az a kapocs, mely az egymással való érintkezésben lecsiszolni segiténé a napi élet szögleteit, mint a hogy saját porával csiszolják a gyémántot. Pedig van iparoskörünk, de hiába, a legszebb törekvéseik lerombolja a közönyt. Kicsinyes, gyermekes okok, álszemérem, visszahuzódás stb. megakadályozták az általános egyesülést s kik szívükön hordották a kör ügyét, azok elvesztik

lassacsckán a kedvüket, mert sikerrel nem biztató, nehéz munkájuk fölemészti nemes törekvéseikben kifáradt erejüket. Pedig mennyire hálás dolgot volt iparosköröket létesíteni!

A külföld nagyobb városaiban a társadalom szerves életereje lüktetésének ma már nélkülözhetetlen tényezői az iparos-klubok, hol oly sok emberbaráti nemes eszme fogamzott meg már s oly sok igazi társadalmi problema megoldása jutott érvényre. Miért hát a közönyt? Minél hamarabb karoltatik az iparosok által az iparos-kör, annál hamarabb fog az együtvértarozás érteze kifejlődni s annál hamarabb fogjuk megkezdeni hibáink leköszörülését, jó tulajdonságaink kifejlesztését.

Csak önszívbe kell nyulni mindenkinek s félretenni kicsinyhitűséget, érzékenykedését s akkor testté válik az íge, a mire már igen nagy szükség van. Az ki kell jelentenem, hogy midőn az iparos-körök pártolását sürgetem, az együtvértarozás értezésének erősítése és társadalmi helyzetünk emelése érdekében, nem új dolgot kezdeményezek, hanem egy már-már feledésbe menő intézménynek — bár új alakban — felújítását. Ez a czél minden d-szer volt. Nem volt könnyű oda bejutni, de ha egyszer tagjává lett valaki, együtt kellett éreznie a czéh többi tagjaival s a nemes czéh díszét beszemnyezni oly vétekt volt, melyek erősen kellett — saját itéletök szerint — lakolnia.

Csak előre hát iparosok! A jövő az önké.

S. K.

A nő, mint czimbora.

— Megfigyelés. —

Különös és szokatlan, voltában érthetetlen s bántó az a viszony, a miben a nő és férfi mainapság egymással jutottak. Abban a helyzetben, hogy a két nem társalgással egymás mellett áll, valami van, a mi a nőben megállazza a nőieséget, a férfiban durvasággá fajultatja az erő fölnyét.

Az erkölcsök és izlések finomodásának korában a nő és férfi viszonyában valami nyers, olyan ordináre elvek érvényesülnek, a mik visszavezetnek a legrégibb, legdurvább korra.

Mindketten vadbőröket viseltek s kölcsönös érintkezéseikben is meglehetősen vadak voltak. Az őserőkben bujkáló ősszülők nem forgatták az illedelem bibliáját, a „Nem illik”-et.

Ma már nem viselünk vadbőrt, legfőkébb boa vagy kabátgallér alakjában. Puhán, finoman öltözünk, mint civilizált emberhez illik. Általában a

— Ne nyulj hozzám! Mondd, szeretsz-e igazán, vagy nem?!

Tibor nem felelt. Hosszasan nézett a leányra, miközben arca különös változásokat mutatott.

Mi tagadás, a kisértés nagy volt, a leány meg szép. Elvégre is egy kicsit meghízott, testének körvonalai asszonyosan meggyömböedtek, de még mindig izgő, lebilincselő.

Már-már lábaihoz akart borulni elhagyott kedvesének, midőn észbe jutott, hogy feleségül ugy sem veheti soha, ez a viszony pedig már is nagyon veszedelmesé vált.

Jó lesz lerázni nyakamról — gondolt. — Közönyös arcot vágott. Szivart vett elő, zsebkészével lecsipte annak hegyét s rágyújtott. Nehányat szippantott, aztán a leányhoz fordult: — Tudod kedvesem . . . a körülmények . . . nagyon megváltoztak . . . felejtés . . .

— Hah csábított! Te hát csak addig kellettem, míg ocsmányi czéladat elérted, s most már felejtésed el? Nem ugy te gyáva! Én feláldoztam neked nyugalmat, lábaidhoz dobtam boldogságomat, becsületemet, s te mindezekért hűtlenséggel fizest?!

— Adok pénzt is, ha kell. — Pénzt?!

— Te hát olyan leány voltam én, kit megfizettek?

Tibor gunyosan mosolygott. — S te még mosolyogsz, mikor én sírok?!

— No hát sírj te is! s ezzel felkapta az asztalról Tibor zsebkészét és úgy vágta azt annak szívébe, hogy a vér magásra szökött föl melléből. Arca eltorzult, zemei vérben forogtak.

Azután szakgatott hangon kiáltozni kezdett: — Menyasszony . . . a pótegen . . . együtt vagyunk már . . . hozzátok a papot . . . hozzátok a papot . . . s eszméletlenül terült el a padlón holt kedvese mellé.

Szegény kis erdősz leány! Igazán jobb sorsra lett volna érdemes.

TÁRCZA.

Csak kis fészek.

Csak kis fészek a lakásom, Butor benne egy rakdason; Semmi, semmi fényűzés, Nem cserélném mással még se!

Csak kis fészek a lakásom, De nagyobbra nem is vágyom, Mellettem jó feleségem, Palotává teszi nékem.

Kicsi bizony a mi fészünk, Benne ketten alig férünk, S még is befér egy menyország, Benne lakik a — boldogság.

Petrovics László.

A kis erdősz leány.

— Elbeszélés. —

Írta: Winter József.

Ott nevelkedett a szabad természet ölen; zöld erdő zugában, vad gerle bugásán. Oly szép volt, mint az erdő nyíló virága, s dalolt oly tisztán, érzéssel, mint az erdő szerelmes csalogánya.

Szerette azt a piczi csermelyt, melynek partján egész napokat töltött, úzve a lepkeket; szedett virágokat, megkötötte bokrétanak s fénylő fekete hajába tűzte. Majd leült a kis patak partjára, lábcskáját belemártva a tisztán habzó vízbe, miközben kivillantak rózsapiros térdel. Így halgatta a viz lassu csobogását, a csalogány bus énekét, melyekkel oly szépen összevágott az erdő fáinak titokzatos zugása.

Néha-néha ő is rágyújtott egy dalra, egyikére azoknak az érzelmdús, szívből fakadt nótáknak, s ilyenkor keble dagadt, arca sugárzott a megelégedett boldogságtól.

Egy szép, verőfényes nap délutánján ott ült megint a patak partján. Elmerengött a szép természet csodás alkotásán, midőn egyszerre fegyverdörrenést hallott s nyomban utána egy megriadt özcsörtetett elő.

Hirtelen kikapta lábcskáját a vízből, felugrott s gyorsan kezdett futni az ösvényen hazafelé. Azonban egy fordulónál szemközt találta magát egy ifju vadászszal, ki megszólította:

— Hová szalad szép özikim, hiszen magát nem sebesitettem meg, hanem egy másikat; éppen erre iramodott, nem látta valahol?

— A leány szemébe nézett a déli vadásznak, elpirult s zavartan felelt:

— Ne-ne-nem láttam . . . azaz hogy láttam . . . éppen amott a tisztáson . . . Jaj kérem bocssáson . . .

— No várjon már szép . . . hogy is hívják csak?

— Ha megíri, hogy nem fogja az özikéket lövöldözni, akkor megmondom.

— No hát ígérem.

— Mariska a nevem.

— Kicsoda Mariska?

— Csak Mariska; itt lakunk a csöszháznál.

Az ifju arca lángolt s meg akarta a leányt ölelni, de az ügyesen kiköltött karjaiból s elfutott.

— Ah, mily gyönyörű teremtes! Minden áron birnom kell őt — szólott az ifju, miközben hosszasan nézett a leány után.

közé tartozott a henyélés, a lumpolás, no meg a — vadászás.

Már akármilyen volt, elég az hozzá, hogy a Mariska szívét megszobozta. S természet leánya hiven tudott szeretni. Minden este várta Tibort az erdő szélén s örömmel hallgatta annak hazudozásait, ki megígérte neki még azt is, — úgy szúr alatt — hogy feleségül veszi.

Mariska alig tudta a napot eltölteni. Szerette volna, hogy mindig este legyen, hogy mindig együtt lehessen szerelme tárgyával.

Egyik este azonban hiába várta Tibort, nem jött. Várta másnap, várta harmadnap, s az ifju csak nem jött, a leány pedig nagyon szomorú lett.

Három nap, melyeknek mindegyike egy-egy örökkévalóságnak tűnt föl a szerelmes leány előtt. Oh, de szomoruan játszadozott most a kis csermely habjaival, hányszor eldalolta a virágoknak, hogy:

— Én is olyan árva vagyok, mint a nem gondozott virág.

Végre is harmadnap már nem bírta tovább állani a mardosó fájdalom.

— Jól van tehát, ha te már nem jössz hozzám, majd elmegyek hozzád én, s meg fogod mondani, hogy igazán szeretted-e? Vagy talán csak játékszer voltam neked?!

Akkor vigyázz! Fenyegetőleg szorítá össze apró ökleit.

Elhatározásához hiven negyednap reggelén felöltözött csinosan; hadt lássa az a hűtlen, hogy még mindig szeretete méltó kedves leány, s elindult a városba Tiborhoz.

Bekopogtat az ajtón.

— Ki az, ki háborgat ily korán! — szólott ki egy durva hang.

A leány felismerte kedvesének hangját s remegve, alig hallhatólag felelt:

— Én vagyok, Mariska!

— Ugy, kis szemem, az már más. Tibor reggeli pongyolában sietett ajtót nyitni. De a mint a leányt meglátta, visszabökcent annak elszánt, komor arcától. Meg akarta ölelni, de Mariska eltaszította magától.

finomodás nagyobb fokán állunk, mint a minőről valaha Chesterfield lord, a nagy emberfinomított álmódott...

De mintha ez a sokoldalú raffinirozottság ter- hátkre volna: természetünk keresni az utat-módot arra, a hol a belőle kipusztíthatatlan önyerség érvényesüljön. És feltalálja azt a férfi és nőnek társasági viszonyában — és ott ulti ki magát.

Az óskorban a nő állatár volt, aztán lett r a b s z o l g a n ő. Majd fokozott emel- kedett, míg végre a középkor lovagiasága egyszerre trónra és oltára emelte, mint király- és istennőt. A következő realisabb kor udvariasan lesegítette a nőt a nem neki való, kényelmetlen és ingatlan püdesztál- ról és leültette a házi tűzhely mellé, még mindig gyöngéd hódolattal becsülve meg benne az emberi- ség anyját.

Mi, a legujabb nemzedék, már csak a tisztelőt látszatával környezük a nőket, valójában pedig semmi sem szolgál nagyobb elégtételül, mintha velük szemben fölmertjük magukat mindazon kötelek alul, a miket udvarias, figyelmes apáink magukra nézve kötelezőnek ismertek anyáinkkal szemközt.

Apánk udvariassága elavult, nevéstéses ro- cocohagyomány előttünk. Mi nem sokat teketőri- zünk a mai hölgyekkel. Nem czeremoniázunk, hanem amugy „természetes modor”-ban bánunk el velük: egészen kurtán, katonásan, rusztikus módon. A ki legkurtábban tud banni a nőkel: az a minta- gavallér.

A nyilvános társaságokban is a „természetes” hang az uralkodó.

A megszólítás: „maga”. Tíz évvel ezelőtt még Julius konyhaszolgáló és Julius szobaleány volt „maga”. A művelt körökhöz tartozó nőket csak a népsziművek Parlagi Jancsijai szólózták „magá”-nak — a jó izlésű közönség derűltége mellett.

Ma — konyhában és szalonban ugyanaz a megszólítás. „Maga” minden szoknyás lény, tekin- tet nélkül a műveltségre, rangra.

Ez az a „maga” szóval az intelligens férfi pajtást, czimborát csinált a művelt nőből. Ez a czimborakodó tempó nyilvánul aztán a köztük való társasági érintkezés minden módjában.

A nő elfogadta a czimboraságot és minél bi- zalmasabb pajtásává lett a férjnek, annál inkább vesztett abból a női méltóságából, a melyet apáink feltétlenül megkívántak anyáinktól egykoron.

Ma, a legtöbb nő, nem azt ambicionálja, hogy a férfi megbódoljon nőiességének s a lovagias gyöngédség ezer, tiszteletteljes figyelmével vegye körül személyét, hanem hogy minél inkább meg- győzze azt a felőlől, hogy ő egy igazi, kedélyes jó pajtás, a kivel „lehet beszélni” — módjával — mindenről, a ki megérti a tréfát, a bizalmaságot, — csak tulságosan feltűnő ne legyen — s a kivel jól lehet mulatni egy felvonás alatt a páholyban, egy souper alatt a bában vagy akár egész életen át a házasságban.

Csakhogy minél kedélyesebb, bizalmasabb czimborája lesz a nő a férjnek: ennek annál keve- sebb a hajlandósága egy egész élet tartamára ke- veredni azj legbensőbb czimboraságba.

A jó pajtásal elboldogul, elmulat az ember, de feleségül azt veszi el, a kiből az van meg, a mi a czimborakodó nőben hiányzik: a tartózkodás, a gyöngéd nőiség.

Azok a lányok, a kik bálteremben, korcsolya- tavon, színházban, együttét a legkeresettebb, leg- yibb czimborák: rendszeren nagyon ráfizetnek azokra a vig perczekre, a miket konfidensre föl- szabadított férfpajtásaik körében élveznek. A sok jó czimborá közt nem találunk egy kerőre.

Azt hitték, hogy midőn maguk segítették le- rontani a tartózkodás korlátját köztöltik s a férfiak közt, ezzel k ö z e l e b b hozták magukhoz a férfiakat.

Nem, csak a férfiak léhaságát szabadították magukra...

Az az egész czimborá-viszony, melyben a nő kiszolgáltatja magát a férfi bántó konfidenciájának, nem egyéb, mint erkölcsi és szellemi léhaság, a mi ellen a jobb érzés s a jó izlés fellázad.

F. K.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

No bizony!

Azért, mert augusztusban volt néhány hívős nap, mikor a magyarul úgy nevezett „ü b e r c z i h e r t” a nyakunkba kellett kavarítani, még nem bizonyos, hogy a nyár valóban elmúlt volna. Igaz, hogy a szimigazgató is fészkelődik és nyomtatja a bérlethirdetést, de még ez sem jelent ám azonnali ősz.

Még az sem baj, hogy az őszi róza javában nyílik. Azért még lehet jó sokáig nyár, miről gondol- doskodni fognak a — vén asszonyok, a kiket tudva- levőleg, nem lehet ám egy könnyen kiforgatni r e g i — jogaikból, a vén asszonyok nyarának élvezé- séből.

... Hanem azért mégis küszöbön az ősz, nincs mit tagadni.

Az első kucseber már — Debreczenbe — vissza telepedett!

*

Még szélsend van.

Még nyaralnak a hivatalos körök irányt adó tagjai és így igen nagy jelentőséggel bír az a tény, hogy 5 hét múlva már nem csak pap esket, de ta- nácsnok és két aljegyző is.

Es ezért Debreczen most arról beszél, hogy az illető városi tisztviselő, milyen nagyszerűen fog kinézni a kikömbölt uniformisba!

Lagos csizma, szürke magyar nadrág és sötét attila lesz a hivatalos ruha!

No már az a szürke nadrág csak sokakat fog csábítani — páros életre.

Mert, mert, hogy: páros élet a legszebb a világon.

Kívált ha szürke nadrág révén lehet — hozzá- jutni!

A tanév megkezdődött.

Igazán új esztendő első napja szeptember elseje, mert úgy kell megnyitni a bugyellárist, mint január elsején.

Beiratási díj, tandíj, könyvek ára, no meg ide is, oda is valamit adni!

Hej! manapság még a tudomány is drága! Csak a búzának is volna ilyen ára!

HÍREK.

Idény kezdete.

A nyár utolsó hónapja búcsúzik tőlünk.

Végso napjai visszahozták a poros város tik- kasztó hőségétől elmenekült ismerősöket s az el- hagyott lakások benépesültek és a légfűggyözőt, nyáron át sötét ablakok üvegén átszűrődik az ott- hont barátságosan megvilágító lámpa fénye, mely mellett oly édes arra gondolni, hogy mindenütt jó, de legjobb — otthon.

Oh, az az édes otthon! De sok büve-bája van ennek!

Ki tudná azt egy kis aczéltollasakkal röviden leírni!

Az iskolák immár benépesednek. Kezdődik az új év s int az óra a komoly dolagra, hogy minden órának leszakíttassék virága, mert az idő pénz!

A társadalom alkotó tagjai visszatérnek ren- des foglalkozásukhoz s megelégnék az élet, mert együtt vannak és lesznek azok, a kiket a végzet egy körbe hozott össze.

Kaszinókban, körökben pezsgőbb az élet. Az egyletek tagjai szorgalmasabban utána néznek ügyeiknek és gondolkorvák arról, hogy cézáljuk érdekében tegyenek valamit.

Jól teszik, ha tesznek! Csak tegyenek is, fő- kép azok, a melyek emberbaráti intézmények, kik nyomort és szenvedést óhajtanak nem megszüntetni, csak kisebbiteni!

Mert jön a tél és az oly sokaknak szokott nagyon, de nagyon szomorú lenni.

Beállt tehát a munka és a szórakozás ideje.

A tanár a tanszékre, a bíró az ítélőszékre, a tisztviselő irataihoz, a diák könyveihez megy.

A színház szórakoztató készül.

Szóval, mikor a nagy természet pihenni ké- szül, a társas élet új életre kel...

Éljen, éljedjen és adjon kártpótlást a természet helyett mindenkor, mindenben.

Égő.

— Az ev. ref. papválasztás e hó 15-én lesz. Odáig érlelődött már a dolog, hogy két jelölt mellett tömörülhet a választók serege. A független- ségi párt M i t r o v i c s Gyula sárospataki tanár mellett tör lándzsát, míg a választók tekintélyes része S z e l e György tepei lelkes mellé tömörült politikai színvallás nélkül. Mind a két jelöltet meg- hallgatták már híveik küldöttei és mind a kettőről igen jó híreket hoztak. Csak a valót írjuk meg, ha ösztönien kijelentjük, hogy a választók nagy része alapos okokból fáznak Sárospatak tudós tanárának megválasztásától, míg a nép igazán lelkesül a kis Tépe jeles képzetségű, kitünő modoru papjéért, a jeles szónokért. A nép nem tudós, de pap után áhi- tozik. Igazi papért, ki ne legyen országos hírt, de legyen kiváló szónok, legyen barátja gazdagnak, szegénynek, hatalmasnak, gyöngének, ki együtt érezzen minden osztálybelivel, ki mindenek fölött ember és minta-ember. Ilyennek találják S z e l e Györgyöt, a tépei papot és valószínű, hogy ő is lesz a debreczeni pap.

— Isteniszteletek. Vasárnap, szeptemb. hó 1-én, az ev. ref. templomokban a következők tartanak hitsonoklatot: a nagytemplomban Köny- ves Tóth Kálmán, a kistemplomban Dicsőfi József, az ispotályi templomban Nagy Gyula vallástaná- r, a Kossuth-utcai templomban Ferenczy Imre. — A Szent-Anna-utcai róm. kath. templomban reggel 7 órakor Molnár Kálmán tart csendes misét, 9 óra- kor énekes szent misét tart dr. Wolfaik Nándor v. püspök-piébános, utána Molnár Kálmán mond egy- házú beszédet; fél 12 órakor Kovács Márk misézik. Délután 3 órakor litánia lesz s 4 órakor a rózsafü- zér társaság tartja meg rendes ájtatosságát. — Az ágost. hitvallás ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor Mohr Béla s. lelkeszt tart istentiszteletet.

— A polgármester jubileuma. Simonffy Imre kir. tanácsos, a jövő október hó elején tölti be polgármesterkedésének 25-ik évét. Ez alkalomból egy a tisztikar, mint a polgárság a valóban érdemes férfút ünnepleni akarja, melyhez az előkészületek már meg is tétettek.

— A kir. törvényszék palotája teljesen készen van s a jövő héten már oda költözik a tör- vényszék, az ügyészség és a járásbírószék. Az épü- letben 300 szoba, vagy terem van. Ott fog lakni az elnök, Igyártó Sándor és a fogházfelügyelő Sárny Zsigmond. Az ünnepélyes átvetél a jövő héten meg lesz.

— Gyász. Tüdős János ny. főiskolai tanárt és családját nagy csapás érte. Neje, ki életének 40 évig volt hű társa, élte 62-ik évében elhalt. A kitün- és kiváló úrnő halála széles körben kellett sajnálatot. — M a g y a r o s y Béla, dohány- beváltó tisztartó, élte 39-ik évében, hosszas be- tegység után É r - M i h á l y f á l v á n elhalt. — F ú r t

Adolf, helybeli széles körben ismert szobafestő élte 68-ik évében a múlt héten elhunyt. Mind a három temetés nagy részvét mellett ment végbe.

— A napolyi gályarabok emlékköve. Özv. Hegyi Mihályné urnó a Napolyban gályarab- ságot szenvedett protestáns vallásapok emlékére „Emlék-kert”-ben oszlopot emeltetett. Az em- lékoszlop alapozi munkálatait Horváth építész befejezte. Maga a szobor a napokban szintén meg- érkezik s rövid idő alatt összeállítják, hogy az egyházkerületi közgyűlés alkalmával megtarthassák a szobor ünneplésére lelepezését.

— Az iparos iskolából. Az i p a r o s tanoncz iskolába a beiratások és tanítások — épít- kezés miatt — szeptember 16-án kezdetnek meg. Beiratkozás, bizonyítvány kiadás a Nagy-Csapó- utcán, a „Kovács-kaszárnya” mellett fekvő Barsay- felé házá áthelyezett igazgatói irodában történik és nem a főkisbólban.

— Elmentek a huszárok. A 2-ik honvéd huszárezred ma reggel indult el az őszi nagy gy- akorlatra. Lóháton Karczagig mennek, onnan a vas- uton mennek Székesfehérvárra. Ott kezdik a gy- akorlatot. Érdekes, hogy huszáraik három napig a B a k o n y b a n fognak lenni, azt kutatják át s ott is hálának a rengeteg erdőben.

— Jubiláló tanító. Ma 25 éve, hogy Dá- vid Mihályt az ev. ref. egyház tanítójá megválasz- totta s hogy azóta állandóan működik. Ez alkalom- ból kártársai és jó barátai holnap délelben a „Biká”- ban diszebédet rendeznek. Üdvözöljük a derek férfút s kívánjuk a további működéshez erőt és egészséget.

— Esküvő. Hegyi Albert, az Erber és Fleischman aradi nagy kereskedő özég beltagja, ma vasárnap tartja esküvőjét Fleischman Aranka kis- asszonnyal. Az esküvő az örömapa séta-kerti pavillonjában történik.

— Kikeresztelkedett zsidó család. Mint Nyiregyházaírók írják: Özv. Czukor Józsefné, hó 30-án 5 gyermekével a zsidó vallásról a róm. kath. hitre tért át. A keresztanyai tisztet Krasznainé, a nagy polgármester neje vállalta el, mint keresztapa pedig Szentirmay nagybirtokos szerepelt. Az át- térésnek különös érdekességet kölcsönöz ama kör- lülmény, hogy a néhai férj éveken át volt a nyir- egyházi izr. hitközség elnöke, a nő pedig hitbuzgó, vallásos családból származik.

— Vetőmagvak. (Mauthner Ö d ö n t a d ó s í t á s a.) — Vörös löhere. E héten érkeztek Olaszországból az első ebbeli ajánlatok. Az olasz árú nagyon aprószerű, azonban a termelő nagy csaló- dásokról panaszok, a csapási eredményeket illetve az ennek folytán 120—125 franknyi igényeik- ből métermánszínint, olasz állomásokon érve, egy- előre mitsem engednek. Amerikából valaminei al-acsonyabb árakat jeleznek, ellenben Franciaországból lényegesen kedvezőtlenebb tudósítások érkeznek, a menyiben a huzamos aszály igen hátrányosan folyt be a mag fejlődésére. Nagyjában az általában ez évben meglehetősen nehézkesen indul az üzlet, mind- a mellett néhány tétel mégis eladott 55—60 frtnyi árfolyamok közt. — Luczerna. Az első mintázatok a lefolyt héten küldtek be Szarvas vidékéről; a minő- ségek azonban nem bírtak kötsere sarkalni, annál kevésbé, mert a tulajdonosok aránylag túlmagas árakat igényelnek. Téli búkköny, téli borsó, homok- búkköny és egyéb e féle magvak hanyatlott árak mel- lett ugyan élénk forgalmat mutatnak.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Őszi borsó 6-50 frt.
Őszi búkköny 8-
Homok-búkköny 14-15
Biborhere 18-20

Debreczeni piac.

Gabona árak. 1895. augusztus hó 27-én.

	Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza mm.	5.70	5.65	5.60
Kétszeres "	4.80	4.75	4.70
Rozs "	4.60	4.55	4.50
Árpa m.	4.80	4.70	4.60
Zab "	5.40	5.30	5.20
Tengeri "	7.25	7.20	—
Köles "	5.—	—	—
Köleskása "	10.—	—	—
Burgonya "	2.—	—	—

Szarvasmarha és lóvásár.

Ló felhajtatott 1450 db, eladatott 400 db. Marha felhajtatott 2500 db, eladatott 1130 db.

Sertésvásár.

Felhajtatott 4750 db, eladatott 2450 db. Ára sovány sertés páronként egy évesig 12—20, má- féleévesig 20—30, két évesig 30—40, öreg 40—55 frt. Kövér sertés kilója 48—52 kr. Az üzlet élénk.

Húsárak.

Marhahús egy kiló 42, 44, 54, 56, (kóser) 60 kr. Borjúhús 56—60 kr. Sertésbús 48—56 kr. Juhhús 36—40 kr. Szalonna métermássa 49—52, háj 49—52 frt.

Tüszifa: 1 öl tölgyfa 12 frt, nyárfa 7-50 frt. Felvágatás 2 frt — kr, szállítás 1 frt 20 kr.

Napszámarak.

Férfi ellátással 70, ellátás nélkül — frt 90 kr, nő ellátással — kr, ellátás nélkül — frt — kr. Gyermekek ellátással —, ellátás nélkül — kr.

Kis lutri. 1895. augusztus hó 28-án.

Brünni 52 53 55 78 58

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Groz. 1. A házasságra lépőtől és a szerkesztőtől sohasem követelnek érettségi bizo- nyítványt. 2. A gyertyatartót erre miféleképpen hiába fűjjék nem dudál, mert nem kéri. 3. A közgye- sítők iskolában sem a veregyürü-pipászár-sütiét, sem a váltóhamisítást nem tanítják. 4. A kolozsvári

káposzta és a szegedi szappan készítésének titkait nem tudjuk, valamint a Dankó Pista Wekerle-nótát sem fűtjük el. 5. Bélyeget nem muszály a le- véltre ragasztani, ha már a borítékon van elegendő. 6. Kofalkodni annyit nem illik, mint minden gumi után kérdőszókdéni.

B. Z. Mhlyfv. Mind a kettőt egyszerre kü- zöljük.

D. D. Hlybn. Tökéletesen igaz van. A kenyér- piaczon levő helyáro s i ó v o d a hitvány helyisége valóságos szegénye a paloták városának. Az a kitűnő vezető, a mi ott van, hiába való a ronda és szűk helyiséggel. A szomszédságában milyen szép helye van a város — lovainak!

Kíváncsi. Ugy értesültünk, hogy a pap- választás sorsa már eldőntöttnek tekinthető. A Szele György megválasztása kétségtelen. Az „párbeszéd s Sz.-nek „teuazt pap” elnevezése a legjobb bizonyít- ványa a nyert ügynek. Tiszteletessége oszközökkel sza- bad korteskedni. A választás szept. 15-én lesz.

A szerkesztésért felelős

a kiadótulajdonos: Zioherman Herman.

NYILTTÉK.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete, fe- hér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kozkázott, min- tázóttak, damasztó stb. (mintegy 240 külön- böző minőség és 2000 mintázatban) stb. Postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (csász. kir. udvariságlító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező- lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyel- ven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Vöse, húgyholyag, húgyútcára és közhvénybántalmak ellen. továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Építő ásványvízközpontokban és gyógyszerárkában.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Ujszülött gyermekek,

kiket anyjuk egyáltalán nem, vagy csak tökélet- lenül szoptatnak, a Nestlé Henrik-féle **gyermekliszt** által rendszeres módon fel- nevelhetők.

Mintadobozokat, ugyszintén broszurokat, melyek a készítés módszerét ugyszintén a száraz- föld tekintélyeitől, lelenzházaktól gyermekkör- házaktól számtalan bizonyítványt tartalmaznak, kívánatra ingyen küld a központi raktár

F. BERLYAK,
I. Naglegasse № 1.

Nestlé Henrik gyermektáplisz 90 kr.
Nestlé Henrik condensált tej 50 kr.

Raktár: **NERUDA F.** — Raktár minden gyógyszerár és fűszerkereskedésben.

Óvás! Mindenki óva intetik egyéb vásári reklámmal hirdett készítmények vásárlásától, a melyek csak a közönség meg- tévesztésére vannak irányozva.

(161.) 7—?

Azon t. cz. szülők,
a kik a jövő iskolai évben fiaikkal valamely algyamiasiumi osztályt magánoktatás útján vé- getzetni s a mellett a német nyelvet töké- letesen elsajátíttatni óhajtják, forduljan- nak bizalommal az alulirothoz, ki évek óta magánoktatással foglalkozik. **Sohréter Károly** ev. lelkész Szepes-Olasziban. (226.) 3—3.

HAZAI és KÜLFÖLDI

BANK JELZÁLOG KÖLCSÖN (K)

Budapest, kerepesi-út 65. II. emelet 24.

40 évi 5 1/2 %, 50 évi 5 %-os törlesztéses kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és tel- kekre. — Malmok- és gyárakra 32 évre 6 1/2 %-os amortizáció után; házakra építési kölcsön: 50% a megkezdés után 50% a teljes felépítés után 6% mellett. — 1000 forint való 1/4 évi törlesztés és 7 1/2 %-os személyhitelek pontos lebonyolítása. (12) 3—12.

